

ДОБРИ ПРАКТИКИ ПРИ ОСВОБОЖДАВАНЕ НА СЛУЧАЙНО УЛОВЕНИ КИТОПОДОБНИ БОЗАЙНИЦИ В ЧЕРНО МОРЕ

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ

Освобождаване

ОТ ХРИЛНИ МРЕЖИ

1. Спрете двигателя и стабилизирайте плавателния съд;
2. Повдигнете внимателно участъка от мрежата, където е животното. По възможност прекарайте две въжета (пред и зад тялото на китоподобното). Оставете мрежата леко хлабава и с помощта на въжетата, бавно приближете делфина до плавателния съд;
3. Освободете главата и дихателния отвор първо, за да може да диша;
4. Използвайте подходящ инструмент, за да освободите мрежата около тялото – не дърпайте;
5. Внимавайте да не наранявате кожата;
6. Придържайте тялото във водата;
7. Ако животното е в шок – покрийте го с мокра кърпа (без дихателния отвор);
8. Освободете внимателно – по възможност чрез приплъзване на тялото във водата като внимавате да не го нараните. Не го хвърляйте!

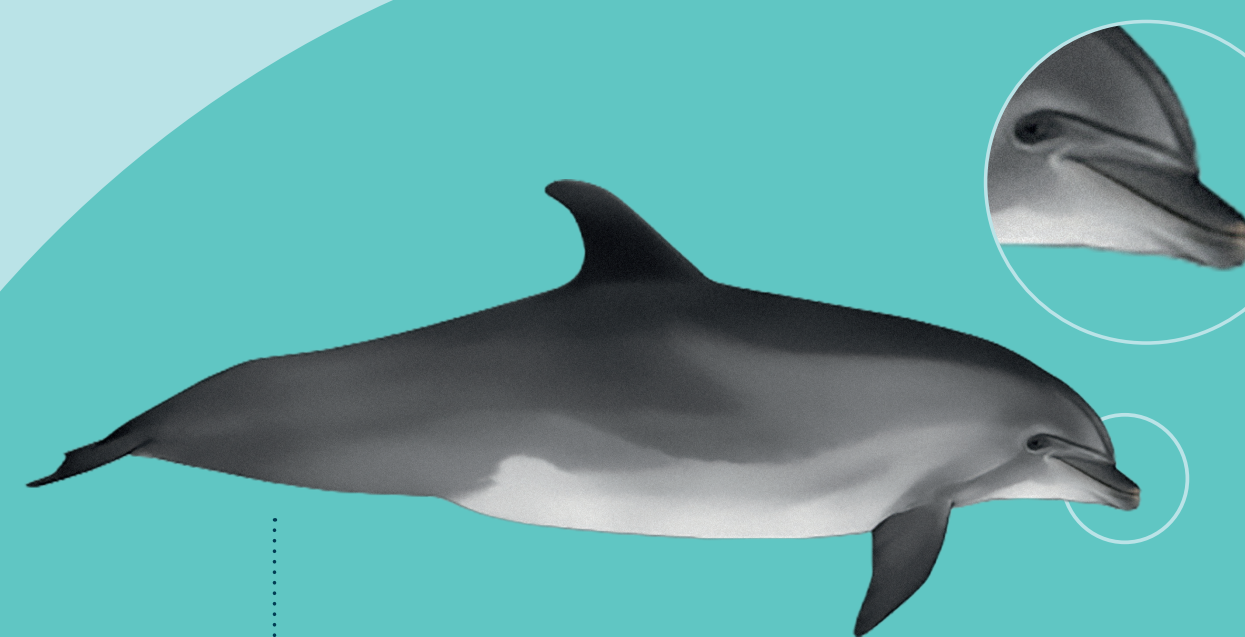
ПРИ РИБОЛОВ С ТРАЛ

1. Спрете траленето и открийте животното;
2. Ако е в торбата – отворете я отдолу;
3. Разрежете мрежата локално – без дърпане и без влачене (внимавайте да не нанесете травми на морския бозайник);
4. Освобождавайте внимателно – поставете животното обратно във водата, без да го хвърляте (дори, ако не се движи или плува самостоятелно).

ОТ ДАЛЯНИ

1. Запазете спокойствие и гайте време на животното да се ориентира;
2. Създайте изход, като повдигнете или отпуснете мрежата;
3. Не блокирайте пътя му;
4. Насочвайте го леко, без преследване;
5. Ако не излиза – отпуснете мрежата допълнително;
6. Изчакайте 1–2 минути – често излиза само;
7. Не го вдигайте на борда, ако не е заплетено.

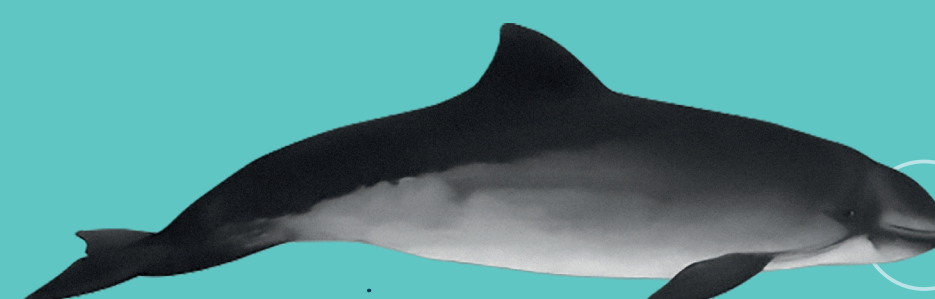
Видове китоподобни бозайници в Черно море

АФАЛА/БУТИЛКОНОС ДЕЛФИН
Tursiops truncatus ponticus
Дължина на възрастен екземпляр от 1,9 м до 2,5 м (макс. 3,3 м)

ОБИКНОВЕН ДЕЛФИН
Delphinus delphis ponticus
Дължина на възрастен екземпляр от 1,5 м до 1,8 м (макс. 2,2 м)

МОРСКА СВИНЯ/МУТКУР
Phocoena phocoena relicta
Дължина на възрастен екземпляр от 1,3 м до 1,5 м (макс. 1,6 м)

Грешки, които да се избягват

- × **НЕ хващайте животното за опашката или перките.** Воги до сериозни травми;
- × **НЕ го издърпвайте със сила от мрежата.** Риск от вътрешни увреждания;
- × **НЕ използвайте куки, въжета или метални инструменти.** Могат да порежат и заплетат животното. Въжета е допустимо да се използват само като помощно средство при освобождаване от хрилни мрежи;
- × **НЕ запушвайте дихателния отвор.** Това е единственият му начин на дишане;
- × **НЕ оставяйте животното на слънце или извън водата, без да е крайно необходимо. НЕ снемате със светкавица.** Причинява силен стрес;
- × **НЕ режете мрежата агресивно.** Работете внимателно, за да избегнете травми;
- × **НЕ забравяйте да впишете прилова на морския бозайници в риболовния си дневник.**

Кога се докладва?

- При всеки случай на прилов, независимо дали животното е освободено живо или мъртво;
- Всеки прилов се вписва в риболовния дневник;
- При намерено мъртво животно в морето;
- При намерено на брега или плажа мъртво животно;
- При нараняване, удар от кораб.

НУЖНА ИНФОРМАЦИЯ

Дата и час на случая

Местоположение (GPS координати)

Дълбочина (ако е възможно)

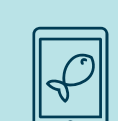
Вид риболовен уред

Вид на китоподобното (ако е възможно)

Състояние на животното (ако е възможно)

Снимки и кратко описание (ако е възможно)

Важни контакти

ИАРА (24/7 сигнали)	112 или signal@iara.government.bg
МОСВ – Национална служба за защита на природата	+359 2 940 6000 (централа) +359 2 940 6128
РИОСВ Варна	+359 52 678 848 +359 884 290 634 (зелен телефон)
РИОСВ Бургас	+359 56 813 212 +359 889 096 577 (зелен телефон)
ИАМА	0 700 10 112
Единен европейски номер за спешни повиквания	112

ВАЖНО!

Случайният прилов НЕ се счита за нарушение, но трябва да бъде докладван!

Благодарности
Настоящата публикация използва и адаптира материали на FAO, GFCM и ACCOBAMS с образователна и информационна цел.
Съдържанието е базирано на Good practice guide for the handling of cetaceans caught incidentally in Mediterranean fisheries (FAO & ACCOBAMS, 2018)* и на материали, разработени по проекта CetAbyM.
Благодарим на Генералната комисия по рибарство в Средиземно море (GFCM) и на инициативата BlackSea4Fish и Техническото звено за Черно море на GFCM, за техните насоки и техническа подкрепа.
Изразените гледни точки не отразяват непременно позициите на FAO, GFCM или ACCOBAMS.
Източник: *FAO & ACCOBAMS, 2018. Good practice guide for the handling of cetaceans caught incidentally in Mediterranean fisheries. Rome. <https://openknowledge.fao.org/handle/2050.014283/ca0015en>
Текстовете: Зорница Захариева
Графично оформление: Никол Дечева
© Министерство на земеделието и храните, 2026